

MÆNGDEN AF FOSFOR ER STEGET I MALKEKØERNES FODERRATION

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Efter mange års markant fald i fosforniveauet i malkekøernes foderration, sker der nu en stigning. En analyse viser imidlertid, at det skyldes tilfældige udsving grundet ændret valg af tilskudsfoder.

En ressourceeffektiv produktion vil naturligt reducere den negative påvirkning på natur, klima og miljø og sikre, at dansk kvægbrug er i førerposition, når det gælder bæredygtighed. Derfor har L&F, Kvæg også fokus på at reducere udledninger, der påvirker miljøet. En af parametrene er fosforoverskuddet. Ambitionerne er, at der på et kvægbrug, der udbringer 230 kg N i husdyrgødning fra kvæg, kun må være et overskud af fosfor (P) på bedriften på 5 kg pr. ha. Der er heller ingen tvivl om, at fosfor har megen bevågenhed, selv om de fleste reguleringer ind til videre handler om kvælstof.

I Danmark har vi da også arbejdet intenst på at reducere fosforforbruget inden for alle husdyrarter. For kvæg har ny forskning og viden ført til en reduktion i normerne på næsten 25 % inden for de sidste ca. 20 år. Det har for længst betydet, at mineralsk fosfor stort set er udfaset hos kvæg. Derfor vil en yderligere reduktion af kvægets fosforoverskud være betinget af en øget effektivitet via flere kg mælk eller kg kød pr. kg tørstof, eller af at vi bruger fodermidler med mindre naturligt fosfor. Da der ofte er en sammenhæng mellem fosfor- og proteinniveau, kan et ændret valg af fodermidler heldigvis betyde en reduktion af begge miljøfaktorer.

Køerne får langt mindre fosfor nu end tidligere

Den løbende reduktion i fosforniveauet hidtil i danske foderrationer skete især, fordi det mineralske fosfor forsvandt i takt med, at fodringsnormerne for fosfor blev reduceret, og at der blev tillid til, at køerne også kunne præstere med de moderne fosfornormer. De seneste par år, er der imidlertid sket en lille stigning i fosforkoncentrationen i rationerne. Da denne stigning også medfører en stigning i husdyrgødningen, har det stor bevågenhed i relation til overskuddet af P pr. ha. Det skal dog påpeges, at en stigning i malkekøernes udskillelse, ikke behøver at øge overskuddet, hvis det større P-niveau i foderet skyldes øget P fra grovfoderet på grund af enten øget udbytte eller øget P-niveau. Hvis det derimod skyldes øget import af P til bedriften, via kraftfoder eller mineraler, så vil det øge overskuddet af P og øge risikoen for fosfortab til miljøet. For især Jersey er stigningen i foderets P-indhold i 2014 særlig stor. Stigningen for Jersey svarer til ca. 6 % i forhold til tidligere år, men der har også været en stigning for stor race.

Ingen alarmklokker for udviklingen fremover

Da det øgede P-niveau i foderet ikke er ønskeligt, har SEGES set på, om foderforbruget er ændret på nogle områder, der har betydning for den samlede indtagelse af fosfor. Konklusionen er, at der ikke er noget i udviklingen, der peger på, at P-niveauet i malkekøernes foderrationer nødvendigvis vil stige fremadrettet. Den stigning vi har set de seneste par år, hænger tilsyneladende sammen med tilfældige udsving på grund af ændret valg af tilskudsfoder. Det kan skyldes prismæssige årsager og forskellige behov for proteintilskud. Det sidste hænger sammen med afgrødevalg, men det hænger lige så meget sammen med årets vækstbetingelse for græs eller majs og det proteinindhold der er i grovfoderet det pågældende år.

Derfor vil eventuelle øgede gødningsmængder i landbruget, alt andet lige, kunne reducere behovet for indkøb af proteinrigt foder, og derved reducere P-overskuddet på bedriften. Hvis trenden fortsætter med mindre sojaskrå i forhold til rapsprodukter, må vi dog forudse, at det bliver vanskeligt at reducere P-niveauet yderligere.

Et kvægbrug, der udbringer 230 kg N i husdyrgødning, skal reducere køernes udskillelse med ca. 1,2 kg P pr. år, for at leve op til L&F Kvægs strategi i 2018. Det er der ingen problemer i med hensyn til sundhed og produktion. Hvis den nuværende effektivitet i mælkeproduktionen holdes, kræver det kun, at det gennemsnitlige P-niveau i foderet kommer ned omkring 2012-niveauet. En god udnyttelse af hjemmeavlet foder fra mark til foderbord, og fokus på indkøb, vil bringe os langt. P-niveauets udvikling vil blive fulgt nøje de kommende år, for at klarlægge årsager til eventuelle forkerte udviklinger.

Læs mere [her](#)